

## เอกสารการบรรยายเพิ่มเติมการสัมมนา “งบกระแสเงินสด (ปรับปรุง 2550) ปัญหาและเทคนิคในการจัดทำ”

วันพฤหัสบดีที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2553 เวลา 9.00 น. – 16.30 น.  
ณ โรงแรมดาริน ถนนพระราม 4 กรุงเทพฯ  
จัดโดย บริษัท บัญชีกิจบริหาร จำกัด

## • ปี 2553 รอบบัญชีเริ่มต้น ทำงบกระแสเงินสด

### ปี 2553

- เตรียมพร้อม
  - Component acctg : การคิดค่าเสื่อมแยกตามส่วนประกอบสำคัญของ สินทรัพย์ถาวร เริ่มปี 54
  - การบัญชีผล ปรย พนักงาน : เงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน
    - 1) อาศัยหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย
    - 2) ตั้งประมาณการหนี้สิน เริ่มปี 54
  - หากเป็นธุรกิจขาย real estate: จะเหลือวิธีรับรู้รายได้วิธีเดียวคือรับรู้เมื่อโอน

### งบกระแสเงินสด

- ไม่ใช่แค่งบที่แสดงเงินเข้าออกของกิจการในรอบบัญชีหนึ่งๆ
- รวมถึงการแสดงไว้ในหมายเหตุฯ ถึงรายการที่ไม่กระทบเงินสด แต่ทำให้ฐานะกิจการเปลี่ยนแปลง
- งบกระแสเงินสด = ตัวจบ + หมายเหตุ
- ตัวจบ → backward looking of CF
- หมายเหตุ เล่าเรื่อง non-cash → forward looking of CF

### งบดุล

- สินทรัพย์
  - เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
  - เงินลงทุนชั่วคราว

### เงินฝากประจำ/ตัวสัญญาใช้เงิน

- ต้องดูเจตนาของฝ่ายบริหารเงินด้วยว่าแม้ครบ 3 เดือน อาจจะ rollover เงินฝาก หากเป็นเช่นนี้ ต้องไม่ถือเป็นรายการเทียบเท่าเงินสด

- รายการเทียบเท่าเงินสด  
ไม่รวมถึงหลักทรัพย์เพื่อค้า

### เงินลงทุนชั่วคราว

- หลักทรัพย์เพื่อค้า
- เงินฝากประจำมีระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน 3 เดือน แต่ฝ่ายบริหารคาดว่าจะ rollover
- เงินฝากประจำมีระยะเวลาครบกำหนดเกิน 3 เดือน

- งบกระแสเงินสดเป็นเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพกำไร (earnings quality) ของกิจการ →

$$\text{คุณภาพกำไร} = \frac{\text{CFO (net)}}{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}$$

- กำไรจากการดำเนินงาน 1 บาท สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานได้กี่เท่าตัว

	A	B
<u>CFO</u>	9	3
กำไร	10	10
	0.9	0.3

- กระแสเงินสดจากการดำเนินงานเมื่อเอาไปสัมพันธ์กับกำไร ช่วยให้สามารถตรวจสอบว่านโยบายบัญชีที่กิจการเลือกมาใช้มีความเหมาะสมเพียงใด ยิ่งอัตราส่วนคุณภาพกำไรต่ำ นโยบายบัญชีอาจมีความเหมาะสมสูง

### งบกำไรขาดทุน

รายได้

ค่าขาย

กำไรจากการขายทรัพย์สินถาวร 2

กำไรจากการไถ่คืนหุ้นกู้ก่อนกำหนด 10

กำไรก่อนหักภาษี

### สัญญาเช่าการเงิน

- ผู้เช่า  
Dr. สินทรัพย์ภายใต้สัญญาเช่า  
(PV ของค่าเช่า หรือราคายุติธรรม, ต่ำกว่า) xx  
ค่าบำรุงรักษาจ่ายล่วงหน้า xx  
ดอกเบี้ยรอตัด xx  
Cr. เจ้าหนี้ภายใต้สัญญาเช่า xx

### คำถาม

- Q1:** ซื้อเครื่องจักรโดยการก่อหนี้ ยังไม่ได้ชำระ  
~~กิจกรรมลงทุน  
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเครื่องจักร (10)  
กิจกรรมจัดหาเงิน  
เงินสดรับจากการก่อหนี้ 10~~

### Q2: ใช้จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้

หมด

~~กิจกรรมลงทุน~~

~~เจ้าหนี้ค่าเครื่องจักรลดลง (10)~~

### ~~งบกระแสเงินสดประจำปี~~

~~กิจกรรมจัดหาเงิน~~

~~เงินสดจ่ายชำระค่าเครื่องจักร (10)~~

### วิธีทางตรงมีข้อดี

- ช่วยให้มองเห็นเงินสดรับ เงินสดจ่ายได้ชัดเจน
- คนไม่เรียนจบบัญชีเข้าใจง่าย
- สามารถนำไปเทียบกับ cash budget ได้ง่าย → ช่วยให้อธิบาย variance ได้ง่าย

### วิธีทางตรง มีข้อเสีย

- อาศัยรายละเอียดของรายการบัญชีที่จะมากระทบยอดค่อนข้างมาก
  - ค่าขาย → ลูกหนี้การค้า
  - ตท ขาย → สินค้าคงเหลือ, เจ้าหนี้การค้า, ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร/โรงงาน/ คชจ ล่วงหน้าโรงงาน/คชจ ค่าจ่ายของโรงงาน
  - คชจ ขาย → คชจ ล่วงหน้า / ค้างจ่าย/ค่าเสื่อม
  - คชจ บริหาร → คชจ ล่วงหน้า / ค้างจ่าย / ค่าเสื่อม



## เงินสดจ่ายเป็นค่าดอกเบี้ย

- อาจแสดงเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมดำเนินงานหรือกิจกรรมจัดหาเงินอย่างใดอย่างหนึ่ง
- อาจแยกแสดงเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นกิจกรรมดำเนินงาน อีกส่วนเป็นจัดหาเงิน (PTT)

## เงินสดจ่ายปันผล

- อาจแสดงเป็นกิจกรรมจัดหาเงิน หากมองว่าการจ่ายปันผล คือ การคืนทุนส่วนหนึ่งไปยังผู้ถือหุ้น
- อาจแสดงเป็นกิจกรรมดำเนินงาน หากต้องการให้ผู้ใช้งบมองเห็นว่าเงินสดจากการดำเนินงานหลักหักเงินปันผลจ่ายแล้วเหลืออยู่เท่าไร ที่จะสามารถนำไปใช้ลงทุนในโครงการใหม่ๆ /จ่ายคืนหนี้ก่อนกำหนด/ซื้อหุ้นคืนกลับ

## Activities

- Operation = O
- Investment = I
- Financing = F

3 กิจกรรม เป็นผลมาจาก financial decisions ที่ mgmt ต้องกระทำก่อนหน้าที่จะดำเนินธุรกิจ

รายการที่ต้องเปิดเผยแยกเป็นรายการต่างหากบนตัวงบกระแสเงินสด แม้กิจกรรมดำเนินงานจะดำเนินตามวิธีทางอ้อม

กิจกรรม รายการ	กิจกรรม ดำเนินงาน	กิจกรรม ลงทุน	กิจกรรม จัดหาเงิน
ดอกเบี้ยรับ	X	X	
เงินปันผลรับ	X	X	
ดอกเบี้ยจ่าย	X		X
เงินปันผลจ่าย	X		X
ขายเงินได้	X	X	X

28

## กิจกรรมดำเนินงาน

- กิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้ของกิจการ → 7-11 : รายได้หลักคือขายสินค้า/ซื้อสินค้าเข้ามา support การขาย/พนักงานขาย เพื่อรองรับการขาย
- กิจกรรมอื่นที่มีใช่กิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน → กิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้รองของกิจการ → 7-11: รายได้รองคือค่าธรรมเนียม

29

## TAS 40 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (I)

- ที่ดิน/อาคาร มีไว้ให้เช่า หากินในรูปค่าเช่า
- ที่ดินว่างเปล่า ไม่มีโครงการชัดเจน
- อาคาร สร้างลงบนที่ดินคนอื่น ปล่อยให้เช่าช่วง
- หลักบัญชี
  - 1) จะต้อง MTM + รับรู้กำไรขาดทุนจากการตีราคาลงใน P/L หากหา FV ได้นำเชื่อถือ และอย่างต่อเนื่อง
  - 2) ให้ใช้หลักราคาทุน → ที่ดิน ไม่คิดค่าเสื่อม อาคารคิดค่าเสื่อม แต่ต้องเปิด FV ในหมายเหตุฯ

(BLAND, SC, RCL)

### การตั้งค่าเพื่อสินค้าลดมูลค่า

- สินค้าล้าสมัย
  - สินค้ามีราคาตลาดลดลง
  - สินค้าชำรุดเสียหาย
- ➔ หา NRV (70) (ราคาทุน 100)

Dr. ขาดทุนด้วยค่าของสินค้า 30

Cr. ค่าเผื่อ 30

ขาดทุนฯ รวมอยู่ในต้นทุนขาย

### งบกำไรขาดทุน

- ต้นทุนทางการเงิน
  - ดอกเบี้ยจ่าย
  - ค่าธรรมเนียม
  - ค่าปรับเมื่อมีการ refinancing
  - ค่า roadshow การออกหุ้นกู้
  - ค่าที่ปรึกษาทางการเงิน

- กรณีเปิดบัญชีกระแสรายวัน (340) คู่ขนาน ออมทรัพย์ (2,000)
- เขียนเช็คสั่งจ่ายออกจากกระแสรายวัน (400)
- ข้อตกลงกับธนาคาร ที่โอนอัตโนมัติ ระหว่างกระแสฯ กับ ออมทรัพย์

เฉลย Workshop กระดาษทำการงบกระแสเงินสด - วิธีทางตรง

ยอดดุลเดบิต	2552		เดบิต		เครดิต	2551
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	40	14	593	24	893	90
		31	250			
เงินลงทุนชั่วคราว	130	15	30			100
ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ	430	4	20			410
เงินให้กู้ยืมแก่กรรมการ	110			16	50	160
สินค้าคงเหลือ	180			8	25	205
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	80			9	10	90
รายได้ค้างรับ	10			17	5	15
เงินฝากประจำที่ติดภาระค่าประกัน	140	18	30			110
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	3,200	20	680	19	200	2,500
		21	100			
		22	120			
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1,180	23	260			920
<b>รวมเดบิต</b>	<b>5,500</b>					<b>4,600</b>
<b>ยอดดุลเครดิต</b>						
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	30			12	10	20
ค่าเผื่อสินค้าล้าสมัย	40	7	10			50
ค่าเสื่อมราคาสะสม	710	19	170	5	380	500
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสะสม	240			6	120	120
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น	40	25	10			50
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	200	11	170			370
เจ้าหนี้ค่าซื้อสินทรัพย์ถาวร	100			21	100	0
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	200	26	200			200
				28	200	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	50			10	10	40
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	5			29	1	4
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	20	13	10			30
เงินกู้ยืมระยะยาว	900	28	200	27	300	800
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	2,120			30	220	1,900
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	200			30	20	180
ส่วนเกินทุนจากการตราตราสินทรัพย์เพิ่ม	120			22	120	0
สำรองตามกฎหมาย	50			2	5	45
กำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรร	475	1	5	1	230	291
		3	41			
<b>รวมเครดิต</b>	<b>5,500</b>					<b>4,600</b>

ยอดดุลเดบิต	2552		เดบิต		เครดิต	2551
<b>กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน</b>						
ค่าขาย		1	6,700			
ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ (เพิ่มขึ้น) ลดลง				4	20	
<b>เงินสดรับจากการขายสินค้า</b>			<b>6,680</b>			
ต้นทุนขาย				1	3,740	
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสะสมเพิ่มขึ้น (ลดลง) - โรงงาน		6	100			
ค่าเสื่อมราคาสะสมเพิ่มขึ้น (ลดลง) - โรงงาน		5	320			
ค่าเผื่อสินค้าล้าสมัยเพิ่มขึ้น (ลดลง)				7	10	
สินค้าคงเหลือ (เพิ่มขึ้น) ลดลง		8	25			
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (เพิ่มขึ้น) ลดลง - โรงงาน		9	5			
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง)				11	170	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง) - โรงงาน		10	15			
<b>เงินสดจ่ายสำหรับต้นทุนการผลิต</b>					<b>3,455</b>	
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร				1	2,641	
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น (ลดลง)		12	10			
ค่าเสื่อมราคาสะสมเพิ่มขึ้น (ลดลง) - สำนักงานขายและบริหาร		5	60			
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสะสมเพิ่มขึ้น (ลดลง) - - สำนักงานขายและบริหาร		6	20			
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (เพิ่มขึ้น) ลดลง - สำนักงานขายและบริหาร		9	5			
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง) - สำนักงานขายและบริหาร				10	5	
<b>เงินสดจ่ายสำหรับค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร</b>					<b>2,551</b>	
กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร		1	10	19	10	
<b>กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานก่อนหักภาษีเงินได้</b>			<b>674</b>			
ภาษีเงินได้				1	71	
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง)				13	10	
<b>เงินสดจ่ายค่าภาษีเงินได้</b>					<b>81</b>	
<b>กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน</b>			<b>593</b>	<b>14</b>	<b>593</b>	
<b>กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน</b>						
ดอกเบี้ยรับ		1	12			
ดอกเบี้ยค้างรับ (เพิ่มขึ้น) ลดลง		17	5			
<b>ดอกเบี้ยรับ</b>			<b>17</b>			
รายได้ค้างรับ (เพิ่มขึ้น) ลดลง						
เงินสดรับจากการขายอุปกรณ์		19	40			
เงินสดจ่ายค่าซื้ออุปกรณ์				20	680	
เงินสดจ่ายค่าซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน				23	260	
เงินลงทุนชั่วคราว (เพิ่มขึ้น) ลดลง				15	30	
เงินให้กู้ยืมแก่กรรมการ (เพิ่มขึ้น) ลดลง		16	50			
เงินฝากประจำที่ติดภาระค่าประกัน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				18	30	
<b>กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน</b>		<b>24</b>	<b>893</b>		<b>893</b>	
<b>กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน</b>						
ดอกเบี้ยจ่าย				1	40	
ดอกเบี้ยค้างจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง)		29	1			
<b>เงินสดจ่ายค่าดอกเบี้ย</b>					<b>39</b>	
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้น (ลดลง)				25	10	
เงินสดรับจากการกู้ยืมระยะยาว		27	300			
เงินสดจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาว				26	200	
เงินสดรับจากการออกหุ้นเพิ่มทุน		30	240			
เงินสดจ่ายปันผล				3	41	
<b>กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน</b>			<b>250</b>	<b>31</b>	<b>250</b>	

เฉลย Workshop กระดาษทำการงบกระแสเงินสด - วิธีทางอ้อม

ยอดดุลเดบิต	2552		เดบิต		เครดิต	2551
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	40	15	593	23	893	90
		31	250			
เงินลงทุนชั่วคราว	130	16	30			100
ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ	430	2	20			410
เงินให้กู้ยืมแก่กรรมการ	110			17	50	160
สินค้าคงเหลือ	180			3	25	205
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	80			4	10	90
รายได้ค้างรับ	10			5	5	15
เงินฝากประจำที่ติดภาระค้ำประกัน	140	18	30			110
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	3,200	19	680	17	200	2,500
		20	100			
		21	120			
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1,180	22	260			920
<b>รวมเดบิต</b>	<b>5,500</b>					<b>4,600</b>
<b>ยอดดุลเครดิต</b>						
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	30			6	10	20
ค่าเผื่อสินค้าล้าสมัย	40	7	10			50
ค่าเสื่อมราคาสะสม	710	14	170	8	380	500
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสะสม	240			9	120	120
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น	40	24	10			50
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	200	10	170			370
เจ้าหนี้ค่าซื้อสินทรัพย์ถาวร	100			20	100	0
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	200	25	200	27	200	200
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	50			11	10	40
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	5			12	1	4
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	20	13	10			30
เงินกู้ยืมระยะยาว	900	27	200	26	300	800
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	2,120			28	220	1,900
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	200			28	20	180
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์เพิ่ม	120			21	120	0
สำรองตามกฎหมาย	50			29	5	45
กำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรร	475	29	5	1	230	291
		30	41			
<b>รวมเครดิต</b>	<b>5,500</b>					<b>4,600</b>

ยอดดุลเดบิต	2552		เดบิต		เครดิต	2551
<b>กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน</b>						
กำไรก่อนดอกเบี้ยรับ ดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้		1	329			
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น (ลดลง)		6	10			
ค่าเผื่อสินค้าล้าสมัยเพิ่มขึ้น (ลดลง)				7	10	
ค่าเสื่อมราคาสะสมเพิ่มขึ้น (ลดลง)		8	380			
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสะสมเพิ่มขึ้น (ลดลง)		9	120			
กำไรจากการขายสินทรัพย์ถาวร				14	10	
ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ (เพิ่มขึ้น) ลดลง				2	20	
สินค้าคงเหลือ (เพิ่มขึ้น) ลดลง		3	25			
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (เพิ่มขึ้น) ลดลง		4	10			
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง)				10	170	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง)		11	10			
หนี้สินหมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น (ลดลง)						
<b>กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานก่อนหักภาษีเงินได้</b>			<b>674</b>			
ภาษีเงินได้				1	71	
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง)				13	10	
<b>เงินสดจ่ายค่าภาษีเงินได้</b>					<b>81</b>	
<b>กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน</b>			<b>593</b>	<b>15</b>	<b>593</b>	
<b>กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน</b>						
ดอกเบี้ยรับ		1	12			
รายได้ค้างรับ (เพิ่มขึ้น) ลดลง		5	5			
<b>เงินสดรับจากดอกเบี้ย</b>			<b>17</b>			
เงินสดรับจากการขายอุปกรณ์		14	40			
เงินสดจ่ายค่าซื้อที่ดิน				19	680	
เงินสดจ่ายค่าซื้อที่ดิน				22	260	
เงินลงทุนชั่วคราว (เพิ่มขึ้น) ลดลง				16	30	
เงินให้กู้ยืมแก่กรรมการ		17	50			
เงินฝากประจำที่ติดภาระค้ำประกัน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				18	30	
<b>กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน</b>		<b>23</b>	<b>893</b>		<b>893</b>	
<b>กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน</b>						
ดอกเบี้ยจ่าย				1	40	
ดอกเบี้ยค้างจ่ายเพิ่มขึ้น (ลดลง)		12	1			
<b>เงินสดจ่ายค่าดอกเบี้ย</b>					<b>39</b>	
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้น (ลดลง)				24	10	
เงินสดรับจากการกู้ยืมระยะยาว		26	300			
เงินสดจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาว				25	200	
เงินสดรับจากการออกหุ้นเพิ่มทุน		28	240			
เงินสดจ่ายปันผล				30	41	
<b>กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน</b>			<b>250</b>	<b>31</b>	<b>250</b>	